

ЗМІНА ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ У ЧАС ВІЙНИ: ПОКЛИКАННЯ ЖІНКИ

Повстин В.А., курсант ПБ -22

Купчак М.Я. ст. викладач кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

А жінка в світ приходить для любові!

Кожний, сам вправі обирати свій життєвий шлях, залежно від здібностей, рис характеру, вподобань та статі. З дитинства, ми засвоюємо, що жіноче призначення - бути турботливою, люблячою дружиною та матір'ю, народжувати та виховувати дітей, оберігати мир та гармонію в родині, надихати чоловіка на нові досягнення, створювати умови, які сприяли б його успішній реалізації у суспільстві. Чоловік - мисливець, воїн та захисник. Його енергія спрямована на зовнішні досягнення: побудову успішної кар'єри, забезпечення своєї сім'ї всім необхідним, активну діяльність у досягненні поставлених цілей. Саме чоловік повинен піклуватись про сім'ю, захищати, оберігати її від зовнішньої загрози та життєвих труднощів, приймати рішення і брати відповідальність за свою дружину і дітей.

Відбувається, так звана гендерна диференціація - процес, у якому біологічні відмінності між чоловіками і жінками наділяються соціологічним значенням і використовуються, як засоби соціальної класифікації [1].

Проте, сучасне бурхливе життя вносить свої корективи і руйнує соціальні стереотипи, уявлення про суспільні явища чи об'єкти, зазвичай емоційно забарвлені і стійкі. Це стосується і гендерних стереотипів – уявлень в суспільстві про соціальні ролі чоловіків і жінок, їх психологічні та фізіологічні особливості.

Гендерні стереотипи, це певним чином атавізми, поняття, що виникли давно і за певних обставин, а з плином часу втратили свою актуальність. Наприклад, розвиток сучасного суспільства, технологічний прорив зрівнюють працю чоловіків і жінок, тому уявлення про те, що саме чоловік є годувальником родини є застарілим. Високооплачувана робота вже не є фізично важкою, сьогодні і жінки, і чоловіки працюють приблизно в однакових умовах, забезпечуючи родину на рівні [2].

Відомо, що ще у патріархальному суспільстві античності та середніх віків жінки проявляли себе як у бойових мистецтвах, так і в керівництві державою. Вони не поступались чоловікам у спритності й мудрості, захоплювали престололи й управляли,

перевершуючи всіх у кмітливості й волі до влади. У ХХ-му сторіччі участь жінок у війні, причому не тільки як медичного персоналу, але й зі зброєю в руках, стає реальністю. Особливо масовим це явище стало в період Другої світової [3].

Російська насильницька анексія Криму, застосування зброї проти України, засилання збройних угруповань, регулярних частин та найманців, які здійснюють акти застосування збройної сили проти України – все це виклики сьогодення, яким протистоять діючі військові, мобілізовані і добровольці, серед яких чимало жінок.

Сьогодні вже ні в кого не викликає сумнівів щодо залучення жінок на військову службу де вони складають гідну конкуренцію багатьом чоловікам на таких посадах у збройних силах як лікарі, юристи, фінансисти, зв'язківці, психологи, соціологи. Головним аргументом прибічників залучення жінок до воєнних структур є те, що сучасні збройні сили перебувають у стані трансформації і для них втрачає своє значення фізична сила та агресія, традиційно притаманна чоловікам. Інший ключовий аргумент – це панування в суспільстві ідей гендерної рівності.

Сьогодні частка жінок у збройних силах Туреччини складає – 0,2%, Польщі – 1%, ФРН – 7%, Латвії – 15%, Литви – 12 %, Франції – 13%, Естонії – 15%, Канади – 15%, США – 15%, Ізраїлю – 35% тощо [4].

Але ж якого б розвитку не досягла жіноча емансипація, і якої б популярності не набули феміністичні рухи за права жінок, важко осмислити таке явище як «жінка на війні». Феномен участі жінки у війні складний через особливості жіночої психології, а відповідно, і сприйняття нею фронтової дійсності. Те, що доводиться побачити, пережити й робити жінці на війні, є повним протиріччям її жіночому еству. Самою природою закладена в жінці функція материнства, продовження людського роду. Жінка дає життя! Тому і так пригнічує словосполучення ” жінка-солдат”, жінка, що несе смерть. Війна це горе, сльози, смерть, каліцтва, душевна порожнеча. Але ж війна не лише руйнує, а і згуртовує громаду, до емоційного, культурного, морального, сплеску. Вона об'єднує людей у єдиному пориві проти спільного ворога.

Жінки у бою, теж готові до подвигу, але вони не готові до армії, і те, із чим їм доводиться зштовхнутися на війні, виявляється для них несподіванкою. Цивільній людині завжди важко перешикуватися “на військовий лад”, жінці – особливо. Армійська дисципліна, чоловіче оточення, важкі фізичні навантаження – все це є нелегким випробуванням. Солдатська форма великих розмірів, тому що нереально знайти на них ані форми, ані взуття – берців 37-го розміру просто не передбачено. Про них нерідко забувають, нагороджуючи героїв-чоловіків. Однак вони стріляють, водять БТри, ходять у розвідку, гоять рани, готують їжу, розраджують. Слід зазначити що повоєнна

психологічна реабілітація жінок проходить значно складніше, ніж у чоловіків: занадто сильні для жіночої психіки подібні емоційні навантаження.

Війна – чоловіча справа. Проте, низький уклін жінкам, які перебувають у зоні АТО: їхні рідні та друзі моляться за них та чекають на повернення додому живими і неушкодженими. Погодимось з думкою про те, що кожний сам вправі обирати свій життєвий шлях, але дуже хотілось би жити, народжувати дітей, творити, розбудовувати нашу країну під українським жовто-блакитним прапором та сонячним мирним небом.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Сучасний тлумачний словник української мови: 100000 слів/ За заг. ред. д-ра філол. наук, проф. В.В. Дубічинського. – Х.: ВД «ШКОЛА», 2009 – 1008 с.
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://leaderschool.info/henderni-stereotypy.html>.
3. Сенявська О.С. Жінки і війна: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gvizdivtsi.org.ua/жінки-і-війна/>.
4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://wartime.org.ua/5569-zhnki-u-armyi.html>